

**ZAKLJUČCI MEĐUNARODNE KONFERENCIJE
„MOGUĆI PUTEVI KA POMIRENJU”,
13. - 14. novembar 2009. g., Beograd**

Organizatori: *Viktimološko društvo Srbije i Fridrich Ebert Fondacija*

Udruživanje i saradnja

1. Raditi na udruživanju i unapređivanju saradnje različitih organizacija kako unutar pojedinačnih zemalja, tako i na nivou regiona
2. Iskoristiti potencijal već postojećih oblika udruživanja i saradnje, posebno onih koji su već identifikovani kao dobar okvir za saradnju na nacionalnom i regionalnom nivou (na primer, Međunarodna organizacija za nestala lica, koordinacija nacionalnih udruženja porodica nestalih i ubijenih lica, Kuća mira u Kozarcu, Asocijacija Zajednička akcija za istinu i pomirenje i sl.)
3. Razvijati model odnosa među organizacijama koji obezbeđuje međusobnu podršku u ostvarivanju prava, i to kako na individualnom (podrška pojedincima da ostvare prava), tako na grupnom i širem društvenom planu (na primer, zalaganje kod državnih organa za donošenje zakona, kreiranje određene politike itd.)
4. Razvijati konkretne oblike saradnje - zajedničke aktivnosti, na nacionalnom i regionalnom nivou, koje unapređuju ukupan proces bavljenja prošlošću i obezbeđuju finansijsku održivost organizacija
5. Zajednički raditi na traženju novih donatora i rešavanju problema finansiranja organizacija koje nemaju dovoljno sredstava za rad.
6. Razvijati oblike komunikacije koji su bazirani na međusobnom uvažavanju, spremnosti za dijalog (da se sasluša i čuje) i otvorenosti ka različitom iskustvu i promeni.
7. Zajednički doprinos svih udruženja utvrđivanju istine o prošlosti putem:
 - a. popunjavanja Bosanskog Atlasa ratnih zločina
 - b. prikupljanja usmenih istorija, dnevnika, pisama i sličnih dokumenata koji doprinose sećanju i međusobnom razumevanju patnje i gubitaka.
8. Povezivanje udruženja logoraša iz regiona i zajedničko utvrđivanje istine o logorima

Konkretne inicijative i zahtevi prema međunarodnoj zajednici

1. Podržati inicijativu ukidanja pasoša između Srbije i Hrvatske
2. Uputiti zahtev međunarodnoj zajednici (Evropskoj komisiji, ambasadama) da se ukinu vize BiH i ubrza ulazak BiH u Evropsku uniju, kao i da BiH dobije prednost u

odnosu na Hrvatsku u tom pogledu, jer je vratila svu imovinu izbeglim i prognanim a Hrvatska nije

3. Uputiti zahtev međunarodnoj zajednici (Evropskoj komisiji, ambasadama) da na države bivše Jugoslavije koje su bile u ratnom sukobu izvrši pritisak u cilju:
 - a. vraćanja stanarskih prava i druge imovine,
 - b. naknade štete žrtvama rata,
 - c. vršenja ekshumacije poznatih i otkrivanja nepoznatih grobnica,
 - d. postupanja u skladu sa međunarodnih dokumentima i , posebno, sa sporazumom o sukcesiji država bivše SFRJ
 - e. da se ponovo oživi Sarajevska deklaracija
 - f. da se dovrši mapa puteva.
4. Inicirati formiranje Međunarodnog suda za povratak imovine, sa međunarodnim sudijama, finansiranog od strane država bivše SFRJ
5. Povezivanje sa sličnim postojećim inicijativama

Konkretne inicijative i zalaganja unutar pojedinih zemalja

1. Zalaganje za besplatnu zdravstvenu zaštitu za logoraše i da se postraumatski stresni poremećaj uzme u obzir pri ostvarivanju prava
2. Zalaganje za ponovno uspostavljanje predratnih autobuskih linija između Srbije i federalnog dela BiH odakle je u Srbiju došao najveći broj izbeglica
3. Zalaganje za ostvarivanje naknade štete civilnim žrtvama rata
4. Zalaganje za izmene propisa kako bi interno raseljena lica sa KiM mogla da konkurišu za stanove u Beogradu
5. Zalaganje za formiranje multinacionalnog regionalnog RTV informativnog centra koji će se baviti pitanjima prava žrtava rata i omogućiti svim žrtvama u regionu da se više pojavljuju u javnosti i govore o svom stradanju.

Inicijative u vezi budućih zajedničkih aktivnosti učesnika Konferencije

1. Napraviti bilten (knjigu) na srpskom i engleskom jeziku gde će biti opisano šta smo uradili i postigli, kao i šta planiramo da radimo, i distribuirati ga svim državnim organima u Srbiji, BiH i Hrvatskoj.
2. Planirati novu konferenciju sledeće godine na kojoj će se podneti izveštaj šta je u međuvremenu urađeno
3. Planirati više tematskih skupova (na primer, o problemu oduzetih stanarskih i imovinskih prava izbeglica iz Hrvatske) i održati nivo mobilnosti i u periodu između dve godišnje konferencije.
4. Tražiti prijem u vladi Srbije i ministarstvima koja se bave problemima o kojima je raspravljano na konferenciji.